

Медична книга як засіб соціальної комунікації: особливості випуску, тематико-типологічні різновиди

Ольга Стадник

Кафедра інформаційної, бібліотечної та книжкової справи
Українська академія друкарства
Львів, Україна
Olha.stadnyk777@gmail.com

Abstract. This article contains information about the medical book as a means of social communication. Information about peculiarities of issue, thematic-typological types of medical book are presented.

Ключові слова: медична книга, статистика друку, видавничий репертуар, види видань, соціально-функціональне призначення, категорії споживачів.

Питання пов'язані з реформуванням медичної галузі в Україні перебувають у центрі уваги всього суспільства. Успіх у проведенні сучасної реформи сфери вітчизняної охорони здоров'я багато в чому залежить і від українського книговидавництва, що покликане забезпечити спеціалістів галузі необхідною літературою. Для цього видавці повинні працювати в тісному контакті з медичною наукою та практикою.

Без медичної книги неможливі раціональна охорона здоров'я нації, її розвиток. Медична книга – це сукупність видань різноманітної тематики, що відображають досягнення медичної науки та практики лікувально-профілактичної діяльності. Зміст цих видань містить традиційні та нові наукові знання, а також конкретний або узагальнений досвід лікування тих чи інших хвороб та заходи спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я людей.

Дослідження медичної книги як засобу комунікації видається особливо доцільним за умов, коли однокітність видавничої продукції, висока вартість книг зробили фахову книгу важкодоступною для читача. Але ж такий

читач існує і функціональна, фахово-зорієнтована книга залишається важливим помічником у його професійному зростанні.

Зміст медичної книги характеризується: практичною спрямованістю; порівняно швидким «старінням» інформації в результаті прискореного розвитку медичної науки, техніки та технології; широтою охоплення проблем та глибиною їх розробки; значним обсягом інформації.

Серед основних завдань, які медична книга повинна вирішувати у суспільстві можна виділити наступні: 1) подавати повну інформацію про сучасні медичні «технології» та результати вітчизняних та зарубіжних досліджень та розробок; 2) допомагати впроваджувати досягнення науки і техніки в медичну практику; 3) допомагати в освоєнні професії; 4) забезпечувати поширення інформації про діагностичний досвід; 5) сприяти підготовці професійних кадрів будь-якого рівня кваліфікації; 6) розширювати медичний світогляд читачів, що не належать професійно до медичної сфери [1].

Можемо виділити дві основні категорії споживачів медичної книги – це покупці-спеціалісти та покупці-неспеціалісти медичної сфери. До першої групи входять вчені-медики (наукові співробітники НДІ теоретичного, гігієнічного профілю та клінічних НДІ); практичні лікарі ((професіонали в галузі лікувальної справи, стоматології, фармації, медико-профілактичної справи та інші); фахівці (медсестри, фельдшери, фармацевти, зубні техніки та ін.); робітники (молодша

медична сестра, санітари)); викладачі та студенти медичних навчальних закладів різних рівнів акредитації; (академій, університетів, інститутів, коледжів, ліцеїв). До другої групи відносимо здорових людей, тих хто переніс певне захворювання та людей, що хворіють. Для забезпечення потреб означених категорій споживачів видають наукові, навчальні, науково-популярні, довідкові, виробничо-практичні видання.

Можна виділити такі основні тематичні комплекси видань з медицини та сфери охорони здоров'я: видання з загальних питань медицини та медичної техніки; видання з профілактичної медицини; видання з медико-біологічних наук; видання з клінічної медицини; видання з прикладної медицини.

Враховуючи стабільний попит на видання медичної тематики, значна кількість вітчизняних видавництв та видавничих організацій займаються випуском таких видань. Одні зарекомендували себе на ринку, зайняли свою нішу і продовжують активну діяльність, інші не витримали конкуренції, припинили роботу. Загалом, видавців ринку медичної книги можна структурувати таким чином: видавництва та видавничі організації, що спеціалізуються на випуску медичних видань («Здоров'я», «Медицина світу» та ін.); універсальні видавництва, які мають окремі спеціалізовані редакції з підготовки і випуску книг медичної тематики («Нова книга»); видавництва, що функціонують при закладах вищої освіти («Укрмедкнига», «Одесмедуніверситет», «ГалДент» та ін.); видавництва при наукових закладах та державних установах (Український центр науково-медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи, Академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я та ін.); видавництва, які не спеціалізуються на випуску видань медичної тематики, але час від часу випускають книги цього напрямку, реагуючи на зростання попиту («Книга плюс», «Вертекс», «Патент», «Освіта» та ін.). Приблизно 30% випущених книги – книги вузівських видавництв, що зорієнтовані в першу чергу на студентів конкретних навчальних закладів. Щорічно над

підготовкою та випуском книг медичної тематики в Україні працює в середньому 76 видавництв (за даними Літопису книг).

Показники впуску видань з медицини та охорони здоров'я можемо прослідкувати за даними щорічників Книжкової палати України [1].

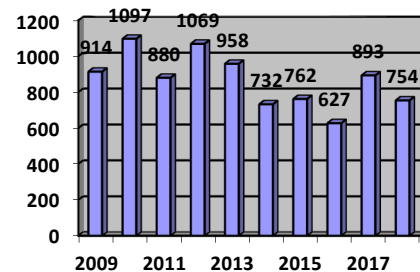


Рис. 1 Випуск книг і брошур з медицини та охорони здоров'я в Україні за назвами (кількість видань, друк. од.)

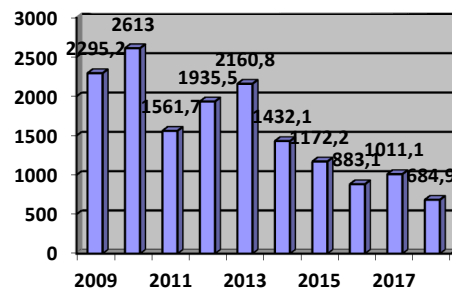


Рис. 2 Випуск книг і брошур з медицини та охорони здоров'я в Україні за накладами (тисяч примірників)

Отже, дані свідчать, що за останні десять років прослідковується тенденція до зменшення кількості видань з медицини та охорони здоров'я як за назвами так і за накладами.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Фролов В.В. Медицинская книга: типологические особенности ассортимента. Конспект лекций. Москва, Россия, МГУП, 2000, с. 49.
- [2] Друк України: статистичний збірник. Київ, Україна, Книжкова палата України, 2009-2018.